

Culemborg

Startnotitie

Nota Ruimtelijke Kwaliteit

Datum: 13 september 2023

Status: Ter vaststelling

Versie: 3.0

Bestuurlijk opdrachtgever: M. Wichgers

Ambtelijk opdrachtgever: S. Bosman

Auteur: M. Verhoeven

Documentnummer: (1054056/1124306)

Inleiding

Culemborg staat voor een aantal grote opgaven en ontwikkelingen. Belangrijk zijn de woningbouwopgave en verduurzaming van de gebouwde omgeving. Voorbeelden hiervan zijn de ontwikkelingen in de stationsomgeving en het plaatsen van zonnepanelen op daken van woningen. Met ingang van de Omgevingswet wordt de 'Adviescommissie Omgevingskwaliteit' geïnstalleerd, die het college deskundig adviseert over het bereiken en in stand houden van een goede ruimtelijke kwaliteit(1). In deze commissie gaan de Welstandscommissie en de commissie Erfgoed en Ruimte samen.

Voor een afgewogen en transparante toetsing is vanuit de gemeente Culemborg een helder beleidskader nodig. Op basis hiervan kan de adviescommissie een goed advies geven. Een dergelijk beleidskader biedt ruimte voor de grote opgaven waar Culemborg voor staat, en past ze in de cultuurhistorische-, stedenbouwkundige- en architectonische waarden van de leefomgeving. De huidige welstandsnota is vastgesteld in juni 2004. Sinds die tijd is de wereld behoorlijk veranderd en dat vraagt om een actualisatie van het huidige beleid. Met de komst van de Omgevingswet is de naam 'welstandsnota' langzaam aan het verdwijnen en zien we bij andere gemeentes het gebruik van de naam 'nota ruimtelijke kwaliteit'.

Deze startnotitie vormt een begin om te komen tot de Nota Ruimtelijke Kwaliteit voor Culemborg. In deze startnotitie wordt beschreven waarom we de Nota Ruimtelijke Kwaliteit willen maken, wat we willen bereiken met de Nota Ruimtelijke Kwaliteit en welk proces we willen doorlopen om tot een breed gedragen Nota Ruimtelijke Kwaliteit te komen. Het doel van de startnotitie is dat de raad vooraf kaders kan stellen voor deze nota.

(1) Voor het begrip 'ruimtelijke kwaliteit' bestaat geen eenduidige definitie. In deze startnotitie wordt onder 'ruimtelijke kwaliteit' de uitstraling en beeldkwaliteit van bouwwerken, cultureel erfgoed en groen erfgoed verstaan.

Inhoud

Inleiding.....	2
Leeswijzer	4
1. Aanleiding en voortraject	5
1.1 Waarom de Nota Ruimtelijke Kwaliteit?	5
1.2 Procesverantwoording	6
2. Maatschappelijk effect	7
2.1 Wat willen we bereiken met de Nota Ruimtelijke Kwaliteit?	7
2.2 Aansluiting op het bestaande beleid	7
3. Proces en resultaten	9
3.1 Hoe gaan we de Nota Ruimtelijke Kwaliteit maken?	9
3.2 Stappenplan.....	11
4. Communicatie en participatie	12
4.1 Stakeholders	12
4.2 Communicatie	13
4.3. Participatie	13
5. Risico's	14
6. Financiën en personeel	14
6.1 Financiën	14
6.2 Personeel	14

Leeswijzer

Deze startnotitie bestaat uit zes hoofdstukken die zijn onderverdeeld in paragrafen. Het eerste hoofdstuk gaat over de aanleiding voor het maken van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit en het traject wat hier aan vooraf is gegaan. Hoofdstuk 2 beschrijft de maatschappelijke effecten die we met de Nota Ruimtelijke Kwaliteit willen bereiken en op welk beleid de Nota Ruimtelijke Kwaliteit dient aan te sluiten. Vervolgens gaat het derde hoofdstuk over de onderzoeksvragen die nodig zijn om de Nota Ruimtelijke Kwaliteit te maken, het proces naar het vaststellen van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit en de resultaten die we tijdens het proces willen bereiken. Het vierde hoofdstuk gaat over de communicatie in het traject en op welke manier verschillende belanghebbende kunnen participeren in het proces. Daarna worden de eventuele risico's voor het maken van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit beschreven en wordt er ingegaan op de vraag hoe we de kans op deze risico's kunnen verkleinen. Als laatste wordt in hoofdstuk 6 een overzicht gegeven van de geschatte kosten voor het maken van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit en gaat het over de inzet van de ambtelijke organisatie.

1. Aanleiding en voortraject

1.1 Waarom de Nota Ruimtelijke Kwaliteit?

Het DNA van Culemborg

In de stadsvisie wordt het DNA van Culemborg benoemd dat bestaat uit: “*meervoudig duurzaam*”, “*verbinden*” en “*proeftuin*”. Deze woorden zijn richtinggevend voor de beslissingen die we in Culemborg nemen. Deze ambities willen we ook laten doorklinken in ons denken over de ruimtelijke kwaliteit.

Behoud en versterking ruimtelijke kwaliteit

Culemborg heeft een prachtige historische binnenstad; bestaat uit wijken waar het prettig wonen is; en wordt omgeven door de Lek, natuurgebieden, agrarische gebieden en de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Om deze kwaliteiten te behouden en te versterken waar nodig is het belangrijk om als gemeente een goede Nota Ruimtelijke Kwaliteit te hebben.

De huidige welstandsnota is verouderd

De huidige welstandsnota van de Gemeente Culemborg is vastgesteld in juni 2004 en is op een aantal punten verouderd. Zo speelt deze nota niet in op de hedendaagse trends en opgaven en ontbreken er een aantal nieuwe wijken en buurten. Ook bevat het beleidsdocument relatief veel tekst en weinig afbeeldingen.

Nieuwe trends en opgaven

De afgelopen twintig jaar zijn er veel nieuwe trends en opgaven ontstaan. Zo zijn we meer gaan thuiswerken, blijven ouderen langer zelfstandig thuis wonen en beoefenen we onze hobby meer thuis. Hierdoor is er behoefte aan meer woonruimte zoals een aanbouw, dakkapel of opbouw. Ook zijn we bezig met het verduurzamen van onze woningen. Zo leggen we het dak vol met zonnepanelen, vervangen we de kozijnen en het glas, en isoleren we onze daken. Verder zijn we onze woningen anders gaan bouwen. Zo wordt er tegenwoordig biobased, circulair en natuurinclusief gebouwd en zien we verschillende woonvormen zoals tiny houses en knarrenhofjes. Deze ontwikkelingen vragen om een nieuwe blik op de ruimtelijke kwaliteit in Culemborg.

Duidelijk, overzichtelijk en transparant

Het aantal regels voor bouwwerken is de laatste jaren flink toegenomen als gevolg van meer wetgeving en beleid. Dit vraagt om een duidelijk, overzichtelijk en transparant beleidsstuk, waarin we als gemeente aan onafhankelijke adviseurs en initiatiefnemers helder meegeven wat we in Culemborg belangrijk vinden als het gaat om ruimtelijke kwaliteit. Ten opzichte van de huidige welstandsnota ligt hier ruimte voor verbetering.

De nieuwe Omgevingswet

Met de komst van de nieuwe Omgevingswet in 2023 gaat de gemeente Culemborg een nieuwe Omgevingsvisie en een nieuw Omgevingsplan opstellen. De Nota Ruimtelijke Kwaliteit dient hier goed op aan te sluiten.

1.2 Procesverantwoording

De voorliggende startnotie is als volgt tot stand gekomen:

- In het kader van de nieuwe omgevingswet is de verordening voor de Adviescommissie Omgevingskwaliteit opgesteld. Deze is op 29 september 2022 vastgesteld door de raad.
- Bij het behandelen van vergunningsaanvragen en principeverzoeken is merkbaar dat de huidige welstandsnota uit 2004 aan vernieuwing toe is. Het huidige welstandsbeleid staat soms op gespannen voet met maatschappelijke opgaven zoals verduurzaming van bestaande woningen of het creëren van meer woonruimte. Daarnaast is het bij indieners van vergunningsaanvragen en principeverzoeken niet altijd even duidelijk wat er op het gebied van ruimtelijke kwaliteit wordt verwacht. Op 27 juni 2022 is daarom met de portefeuillehouders van Ruimtelijke Ordening en Duurzaamheid in het portefeuillehoudersoverleg (Poho) besproken om deze startnotitie op te stellen voor het maken van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit.
- Op 20 april 2023 zijn de nieuwe regels voor zonnepanelen in beschermd stadsgezicht vastgesteld, waardoor er voor pandeigenaren meer mogelijkheden zijn om zonnepanelen te plaatsen. Dit is een voorbeeld van hoe duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit beter kunnen samengaan.

2. Maatschappelijk effect

2.1 Wat willen we bereiken met de Nota Ruimtelijke Kwaliteit?

Meer ruimte voor maatschappelijke opgaven

Met de Nota Ruimtelijke Kwaliteit willen we meer ruimte bieden aan maatschappelijke opgaven zoals de woningbouwopgaven, energietransitie, energiebesparing, circulaire economie en klimaatadaptatie. In de toekomst willen we dat de genoemde maatschappelijke opgaven en ruimtelijke kwaliteit beter samengaan in de bouwplannen.

Prettige leefomgeving

Met de Nota Ruimtelijke Kwaliteit willen we bijdragen aan het behouden en versterken van een prettige leefomgeving voor de bewoners, ondernemers en bezoekers in Culemborg. Een prettige leefomgeving zorgt voor verbondenheid van de bewoners en ondernemers met de binnenstad, de woonwijken en het omliggende buitengebied. Daarnaast draagt een prettige leefomgeving bij aan het toerisme en de lokale economie van Culemborg.

Duidelijkheid en transparantie

De Nota Ruimtelijke Kwaliteit dient ook duidelijkheid en transparantie te bieden over waar de Adviescommissie Omgevingskwaliteit op toetst bij het beoordelen van de bouwplannen. In de Nota Ruimtelijke Kwaliteit gaat het om goede afweging tussen de stedenbouwkundige inpassing, architectuur, functionaliteit en duurzaamheid van een gebouw. De Nota Ruimtelijke Kwaliteit dient ervoor te zorgen dat het een helder speelveld is voor initiatiefnemers, de adviescommissie omgevingskwaliteit, de Omgevingsdienst, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie.

2.2 Aansluiting op het bestaande beleid

In de Nota Ruimtelijke Kwaliteit kan het beleid aansluiten op, anticiperen of vervolg geven aan:

Het DNA van Culemborg

In de stadsvisie wordt het DNA van Culemborg benoemd dat bestaat uit: “meervoudig duurzaam”, “verbinden” en “proeftuin”. Deze woorden zijn richtinggevend voor de beslissingen die we in Culemborg nemen. Deze ambities willen we ook laten doorklinken in ons denken over de ruimtelijke kwaliteit.

Bestuursakkoord 2022-2026

Het maken van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit en daarmee het verruimen van de mogelijkheden om woningen te verduurzamen sluit aan op de ambitie uit het bestuursakkoord om bestaande gebouwen in Culemborg te verduurzamen.

Omgevingsvisie (vanaf medio 2024)

De Omgevingswet bundelt de wetgeving en de regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Daarmee vormt het de basis voor de samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. Het gaat hierbij om de balans tussen het beschermen en het benutten van de fysieke leefomgeving met het oog op een duurzame ontwikkeling. In de Omgevingsvisie legt de gemeente haar

ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast. Met dit vooruitzicht is het van belang om de Nota Ruimtelijke Kwaliteit op te stellen, met een bredere en meer integrale invulling aan de doelen ten aanzien van de ruimtelijke inpassing.

Cultuurhistorisch beleid voor Culemborg 2006-2010

De huidige welstandsnota en het cultuurhistorisch beleid voor Culemborg zijn nagenoeg in dezelfde tijdsperiode gemaakt. Waar nodig wordt de Nota Ruimtelijke Kwaliteit met het cultuurhistorische beleid afgestemd.

Omgevingsplan (vanaf 2024)

Naast de Omgevingsvisie wordt er een Omgevingsplan gemaakt. In het Omgevingsplan komen ook regels met daarin bepalingen over de ruimtelijke kwaliteit van een bepaald gebied. Het is belangrijk dat de Nota Ruimtelijke Kwaliteit een goed kader biedt voor het Omgevingsplan.

Bestemmingsplannen

De Nota Ruimtelijke Kwaliteit dient samen te gaan met de huidige bestemmingsplannen die nu gelden voor de verschillende wijken in Culemborg. Het is belangrijk dat de regels van het bestemmingsplan en de Nota Ruimtelijke Kwaliteit op elkaar aansluiten en elkaar niet tegenspreken.

Vergunningsvrij bouwen

De Nota Ruimtelijke Kwaliteit dient een kader te bieden voor de regels van vergunningsvrij bouwen onder de nieuwe omgevingswet. Daarnaast is het belangrijk dat er geen tegenstrijdigheden zijn tussen de regels uit de Nota Ruimtelijke Kwaliteit en de regels voor vergunningsvrij bouwen.

Programma Stationsomgeving, Parijsch en andere woningbouwprojecten

Voor nieuwbouwontwikkelingen zoals de stationsomgeving en het afronden van de wijk Parijsch nemen we een gebiedsomschrijving op in de Nota Ruimtelijke Kwaliteit. Het is daarbij van belang dat ze goed aansluiten op de masterplannen en beeldkwaliteitsplannen.

Programma Binnenstad

In het licht van het programma binnenstad is het ook van belang een goed kader te hebben voor ontwikkelingen. Het regieplan “Versterkte Binnenstad” doet dat voor de openbare ruimte. Voor de bebouwing is het goed om hier ook de huidige ontwikkelingen mee te nemen in het beleid. Op dit moment zijn de details over bebouwing, terrassen en reclame in de binnenstad niet voor iedereen helder. Met goede uitgangspunten en spelregels dragen we bij aan een gastvrije, historische en toekomstbestendige binnenstad.

3. Proces en resultaten

3.1 Hoe gaan we de Nota Ruimtelijke Kwaliteit maken?

Om een goede en breed gedragen Nota Ruimtelijke Kwaliteit te kunnen maken is er een aantal onderzoeksvragen opgesteld die hieronder zijn weergegeven. Mogelijk komen er later in het proces nog een aantal onderzoeksvragen bij. In paragraaf 4.1 over de stakeholders staat welke stakeholders er worden betrokken bij welke onderzoeksvragen.

Huidige welstandsnota

De voorganger van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit is de welstandsnota van Culemborg uit 2004. Deze nota heeft een aantal sterke punten en ook een aantal verbeterpunten. Het is goed om de sterke punten mee te nemen naar de Nota Ruimtelijke kwaliteit en te leren van de verbeterpunten. Vraag 1.1 gaat daarom over de sterke punten en verbeterpunten van de huidige welstandsnota. Daarnaast is het goed om te bekijken hoe de huidige welstandsnota in de praktijk functioneert. Dit willen we doen door te onderzoeken waar het schuurt tussen de welstandsnota en de bouwplannen van initiatiefnemers in omgevingsvergunningaanvragen en principeverzoeken (zie vraag 1.2). Hierbij willen we specifiek onderzoeken welke beleidsregels uit de huidige welstandsnota conflicteren met het verduurzamen van bestaande woningen en het creëren van meer woonruimte.

Vraag 1.1: Wat zijn de sterke punten en wat zijn de verbeterpunten van de huidige welstandsnota?

Vraag 1.2: Waar schuurt het tussen de welstandsnota en de bouwplannen van initiatiefnemers?

Ruimtelijke kwaliteit in Culemborg

Om een goede Nota Ruimtelijke Kwaliteit te kunnen maken is het belangrijk om te kijken naar de bestaande ruimtelijke kwaliteit in Culemborg. Eerst willen we onderzoeken welke bestaande ruimtelijke kwaliteiten of karakteristieken er per buurt te vinden zijn (zie vraag 2.1). Een deel van het antwoord hierop is al te vinden in de huidige welstandsnota en de beeldkwaliteitsplannen. Dit kan ook worden onderzocht door middel van een ruimtelijke analyse van een buurt. Vervolgens willen we onderzoeken welke ruimtelijke kwaliteiten we per buurt willen behouden (zie vraag 2.2). Hieraan kunnen vragen worden verbonden als: wat is kenmerkend voor de identiteit van de buurt, en wat vinden bewoners en ondernemers van waarde in de buurt? Hierbij besteden we extra aandacht aan de gebieden die belangrijk zijn voor de identiteit van Culemborg zoals de binnenstad en de Hollandse Waterlinie (zie vraag 2.3).

Vraag 2.1: Welke bestaande ruimtelijke kwaliteiten zijn er te vinden per buurt?

Vraag 2.2: Welke bestaande ruimtelijke kwaliteiten zouden we willen behouden per buurt?

Vraag 2.3: Hoe borgen we de ruimtelijke kwaliteit van de binnenstad en de Hollandse Waterlinie?

Beleid en ruimtelijke kwaliteit

We willen onderzoeken wat voor soort beleid er mogelijk is op het gebied van ruimtelijke kwaliteit. Dit doen we als eerst door te onderzoeken wat voor instrumenten of gradaties er bestaan om regels te maken voor ruimtelijke kwaliteit per deelgebied (zie vraag 3.1). Voor de binnenstad geldt bijvoorbeeld in de huidige welstandsnota een strenger welstandsniveau dan voor de wijk Voorkoop-Zuid. Daarnaast willen we onderzoeken wat voor beleid op het gebied van ruimtelijke kwaliteit andere gemeentes voeren (zie vraag 3.2). Dit willen we doen door de nota's van andere gemeentes te analyseren. Daarna willen we onderzoeken hoe het beleid van deze gemeentes wordt doorgevoerd in het straatbeeld (zie vraag 3.3). Vervolgens willen we onderzoeken op welke manier we onze kader het beste definiëren met als doel kwaliteit te borgen en flexibiliteit te bieden bij nieuwe ontwikkelingen (zie vraag 3.4). Hierbij spelen vragen als wat leggen we waar vast en wie kan afwijken met welk mandaat. De Raad moet in positie zijn om relevante kaders te kunnen stellen, en de initiatiefnemer moet in staat zijn binnen een redelijke tijd een wenselijk plan te realiseren. Als laatst willen we onderzoeken wat het bestaande beleid zoals de Omgevingsvisie, beeldkwaliteitsplannen en andere beleidsdocumenten zeggen over de ruimtelijke kwaliteit in Culemborg (zie vraag 3.5).

Vraag 3.1: Welke instrumenten bestaan er om regels rondom ruimtelijke kwaliteit toe te passen?

Vraag 3.2: Hoe wordt er in het beleid omgegaan met ruimtelijke kwaliteit bij andere gemeentes?

Vraag 3.3: Wat heeft het beleid voor impact op het straatbeeld bij andere gemeentes?

Vraag 3.4: op welke manier kunnen we onze kaders het beste definiëren met als doel kwaliteit te borgen en flexibiliteit te bieden voor nieuwe ontwikkelingen / initiatieven?

Vraag 3.5: Wat zeggen bestaande beleidsstukken over de ruimtelijke kwaliteit in Culemborg?

Trends

In het kader van de Omgevingsvisie is al een richtinggevende keus gemaakt om de Culemborgse schaarse ruimte zo veel mogelijk meervoudig te gebruiken. Een voorbeeld hiervan is het combineren van een school en woningen in één gebouw. Dit kan gevolgen hebben voor de ruimtelijke kwaliteit van gebouwen. Daarom willen we onderzoeken wat meervoudig ruimtegebruik voor impact heeft op de ruimtelijke kwaliteit (zie vraag 4.1). Ook willen we graag andere trends onderzoeken zoals biobased, natuur inclusief en/of circulair bouwen, en bijzondere woonconcepten zoals knarrenhofjes, tiny houses en conceptbouw mogelijk maken en/of stimuleren (zie vraag 4.2). Deze nieuwe ontwikkelingen dienen een plek te krijgen in de Nota Ruimtelijke Kwaliteit.

Vraag 4.1: Wat heeft meervoudig ruimtegebruik voor impact op de ruimtelijke kwaliteit?

Vraag 4.2: Welke trends spelen er op het gebied van bouwen die passen bij Culemborg?

De totale vervolgvraag op basis van de antwoorden op bovenstaande vragen is:

Vraag 5.1: Welke kaders willen we stellen in de Nota Ruimtelijke Kwaliteit waarmee we het gewenste maatschappelijk effect zo goed mogelijk bereiken?

3.2 Stappenplan

Om te komen tot de Nota Ruimtelijke Kwaliteit willen we een aantal stappen doorlopen. De verschillende stappen worden hieronder beschreven. Het stappenplan wordt later verder uitgewerkt in een groot plan van aanpak.

Initiatiefase (2^e en 3^e kwartaal 2023)

Om tot deze startnotitie te komen zijn verschillende interne- en externe gesprekken gevoerd met het Gelders Genootschap en de ambtelijke organisatie. Deze gesprekken hebben bijgedragen aan de inhoud en het beschreven proces in deze startnotitie.

Definitiefase (4^e kwartaal 2023 en 1^e kwartaal 2024)

Na vaststelling van deze startnotitie wordt er gestart met de uitvraag en de selectie van een bureau dat de Nota Ruimtelijke Kwaliteit gaat maken en het proces gaat begeleiden. Dit bureau dient een deskundig en onafhankelijk adviesbureau te zijn. Samen met dit bureau willen we tot een plan van aanpak komen. Dit plan van aanpak wordt afgestemd met verschillende interne- en externe partijen.

Ontwerpfase (1^e, 2^e en 3^e kwartaal 2024)

In de ontwerpfase wordt er gestart met het uitvoeren van de onderzoeken naar de vragen die zijn geformuleerd in de vorige paragraaf. Tijdens deze onderzoeken vinden er verschillende participatiemomenten plaats voor bewoners, ondernemers, ketenpartners en andere belanghebbenden. De resultaten van de onderzoeken worden uitgewerkt en gepresenteerd aan de raad in een beeldvormende avond. Op deze avond worden verschillende keuzes voorgelegd op het gebied van ruimtelijke kwaliteit. Met de uitkomst van de onderzoeken en de uitkomst van de beeldvormende avond wordt gestart aan het ontwerp van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit door het aangestelde bureau. Hieruit volgt een concept Nota Ruimtelijke Kwaliteit die ter inzage wordt gelegd. Op deze manier is het mogelijk dat iedereen kan reageren op het concept Nota Ruimtelijke Kwaliteit. Vervolgens worden de reacties zorgvuldig afgewogen en wanneer nodig verwerkt in het ontwerp. Daarna wordt het ontwerp van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit afgerond en wordt de nota ter vaststelling voorgelegd aan het college en de raad.

Uitvoeringsfase (3^e en 4^e kwartaal 2024)

Als de Nota Ruimtelijke Kwaliteit is vastgesteld door de raad wordt deze klaar gemaakt voor inwerkingtreding. Daarnaast moeten we in de uitvoeringsfase onze beleidsregels aanpassen en de mensen die ermee moeten werken meenemen en instrueren.

Gebruiks- en evaluatiefase (1^e kwartaal 2025)

Wanneer de Nota Ruimtelijke Kwaliteit in werking is getreden vindt er een evaluatie plaats. Er wordt teruggekeken naar het doorlopen beleidsproces. Wat ging hier er goed in het proces en waar liggen er verbeterpunten? Daarnaast monitoren we de werking van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit in de praktijk. Hoe verloopt de toetsing op ruimtelijke kwaliteit bij omgevingsvergunningsaanvragen en principeverzoeken met de Nota Ruimtelijke Kwaliteit? Deze evaluatie zal door de ambtelijke organisatie in samenwerking met het Gelders Genootschap en met de adviescommissie Omgevingskwaliteit worden uitgevoerd.

4. Communicatie en participatie

4.1 Stakeholders

Er is een stakeholdersanalyse uitgevoerd waarmee de belanghebbenden voor het traject inzichtelijk zijn gemaakt. Er zijn drie verschillende rollen bij deze stakeholders te onderscheiden, namelijk: “beslissers”; “meewerken, meedenken en uitvoeren”; en “beïnvloeden”. Het tabel hieronder geeft een overzicht van deze stakeholders, hun rollen en de onderzoeksvragen waarbij ze betrokken worden.

#	Soort stakeholder	Stakeholder	Rol	Concrete rol
1.	Gemeente Culemborg	Adviseurs van diverse beleidsvelden waaronder ruimtelijke ordening, duurzaamheid, stedenbouw, wonen, erfgoed, groen, projectleiders, en wijkmanagers	Meewerken, meedenken en uitvoeren	Vakkennis inbrengen en integraliteit borgen.
2.	Ketenpartners	Omgevingsdienst	Meewerken, meedenken en uitvoeren	Ervaring inbrengen en uitvoerbaarheid toetsen.
3.	Ruimtelijke kwaliteit	Gelders Genootschap, Hollandse waterlinie, Regionale monumentencommissie, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, Provincie Gelderland, Adviescommissie Omgevingskwaliteit, lokale stedenbouwkundige en architecten, Werkgroep Duurzame Monumentenzorg, Werkgroep Aantrekkelijke Omgeving.	Meewerken, meedenken en uitvoeren	Deskundigheid inbrengen.
4.	Wonen	Geïnteresseerde bewoners, Kleurrijk Wonen, makelaars, projectontwikkelaars, huurdersverenigingen, Vereniging Van Eigenaren	Beïnvloeden	Ervaring inbrengen en expertise of voorbeelden van andere gemeentes, en haalbaarheid toetsen.

5.	Ondernemers	Collectief Centrum, Culemborg (dat bestaat uit een stuurgroep en werkgroepen), Ondernemersvereniging Chopinplein, Ondernemersvereniging koopmansgildeplein, Kring Culemborgse Bedrijven	Beïnvloeden	Ervaring inbrengen en haalbaarheidstoets.
----	-------------	---	-------------	---

4.2 Communicatie

- *Heldere communicatie*: communicatie moet tijdig, begrijpelijk en concreet zijn en op momenten dat er daadwerkelijk wat te melden is.
- *Verwachtingsmanagement*: het is belangrijk om de deelnemers aan participatiemomenten altijd te informeren over de beïnvloedingsruimte die zij hebben (bijvoorbeeld: wat gebeurt er met hun inbreng en hoe vindt de terugkoppeling plaats?).
- *Voor elk wat wils*: door verschillende participatievormen te gebruiken krijgt iedereen de kans deel te nemen op de manier die bij hem of haar past.
- *Uitnodigend*: bij de vaststelling van het ontwerp van de Nota is het belangrijk dat iedereen de kans heeft gehad om te participeren en dat de participatie momenten zo uitnodigend mogelijk zijn vormgegeven.

4.3. Participatie

- Met participatie wordt gebruik gemaakt van de kennis en terugkoppeling van burgers, organisaties, bedrijven en de bouwsector in Culemborg. De participatie volgt de participatiehandreiking. Het vindt niet plaats in het begin (te vroeg), niet op het einde (te laat), maar in het middenkader om de beste uitwisseling van informatie te kunnen krijgen.
- Voor de antwoorden op de onderzoeksvragen willen we ook uitkomsten van afgeronde participatiemomenten gebruiken zoals het buurtonderzoek uit de beleidsmonitor en de participatie bij de Omgevingsvisie. Hiermee gebruiken we de informatie die er al is en voorkomen we dat we twee keer dezelfde vraag stellen. Daarnaast kan participatie bij de Nota Ruimtelijke Kwaliteit eventueel gecombineerd worden met andere participatiemomenten zoals de ontwikkeling van de stationsomgeving.
- Ruimtelijke kwaliteit is geen makkelijk onderwerp en niet elke inwoner is geïnteresseerd in dit onderwerp. We willen daarom bewoners op een gerichte manier betrekken door onderzoek te doen naar de beleving van buurten door bewoners. Welke karakteristieken vinden bewoners mooi en/of belangrijk en welke karakteristieken vinden bewoners minder mooi in hun buurt. Hiervoor willen we onder andere het online Platform Culemborg inzetten. Welke ervaringen hebben zij bij het aanvragen van een vergunning voor aanpassingen aan hun woning, wat werkt en wat werkt niet.

- Aangezien ruimtelijke kwaliteit geen makkelijk onderwerp is willen we bij participatiemomenten zoveel mogelijk beelden laten zien. Op deze manier kan er een goed debat worden gevoerd over wat we wel en niet willen in Culemborg.

5. Risico's

- Een risico is dat we er niet in slagen om een goed evenwicht te vinden tussen ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid, meer woonruimte en andere maatschappelijke opgaven. De kans hierop kan worden verkleind door een goed doordacht stappenplan en participatieproces, en een goed debat over het onderwerp.

6. Financiën en personeel

6.1 Financiën

Voor het maken van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit is in de gemeentelijke begroting van 2023 een bedrag van € 25.000,-- opgenomen. Het grootste deel van dit bedrag gaat naar een ter zake deskundig en onafhankelijk adviesbureau dat de Nota Ruimtelijke Kwaliteit gaat opstellen. Daarnaast worden er kosten gemaakt voor het organiseren van participatiemomenten. Hieronder volgt een overzicht van de geschatte kosten per kostenpost en de inkomsten.

Budget: € 25.000,--	
Uitgaven	
Externe kosten (inhuur extern adviesbureau)	€ 22.000,--
Communicatie / Participatie	€ 3.000,--
Inkomsten	
Begroting Nota Ruimtelijke Kwaliteit 2023	€ 25.000,--

6.2 Personeel

Het maken van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit vraagt om beschikbare uren bij medewerkers van verschillende afdelingen in de gemeentelijke organisatie. Een indicatie van de opgave in termen van uren wordt in het plan van aanpak nader uitgewerkt.